

אצל מי אנחנו בסדר?

צריך להתאים את האידיאל למציאות ולמצוא את הפתרון שבו יהיו הכי מעט "נפגעים".

מה הפתרון הזה – את התשובה לשאלה הזו כל משפחה צריכה למצוא בעצמה. רצוי למצוא אותו בהסכמה משותפת ובאווירה חיובית.

אני זוכרת שנה אחת שהייתה השנה הראשונה (אחרי אלפיים שנות גלות וקמישים שנות חיים...) שבה אחי ואני לא חגגנו יחד את ליל הסדר. בשנה ההיא כל אחד מאתנו חגג עם המחנות החדשים שלו. זה היה משונה מאוד לשנינו. נהנינו מאוד מליל סדר אצל משפחה אחרת, אפילו מעדה אחרת.

אני משתפת אתכם בסיפור הזה כדי לספר שבשנה שאחרי כן, שבה שוב התאחדנו וחגגנו יחד, הטעם של ליל הסדר היה עוד יותר נפלא.

בין שני קצוות

אני מבינה היטב את הדילמה של בעלה של מרים. הוא בן מסור הדואג לאמו, ומצד שני הוא בעל, אב וסב שרוצה להיות עם בני משפחתו. זו דילמה לא פשוטה. אני מניחה שהקושי הזה קיים גם בשאר ימות השנה. בליל הסדר הוא בא לידי ביטוי בולט וקיצוני.

מרים שואלת האם להתעקש שהפעל יחגוג עם כל המשפחה או לא.

אני אומרת, שגם לשאלה הזו מרים תצטרך למצוא את התשובה עם בעלה. אני חושבת שהבעל הוא זה שצריך להחליט. למרים אסור להתעקש. פדאי גם שלא תלחץ או תתערב. הבעל חי את הדילמה הזו והוא צריך לפתור אותה עם עצמו. יכול להיות שאמו תאמר לו: "אני חוגגת בסדר עם אנשים רבים. תחגוג אתה עם אשתך, ילדיך ונכדיך. זה יותר חשוב. אשמח לראות אתכם בחג השני".

פסח שני

אני מקנאת תמיד ביהודי התפוצות, שעורכים שני לילות סדר. כך אפשר ליהנות פעמיים מהטקסט של ההגדה, מהמשפחה ואפילו מהאוכל.

בארץ, אנחנו חוגגים רק ליל סדר אחד. אבל בחול המועד ובחג השני יש לנו הזדמנות להיפגש יחד עם בני המשפחה שהשנה לא הסבנו אתם לליל הסדר.

אני מאחלת לכם שתמצאו את שביל הזהב ושתיקנו מחג נעים ומשפחתי.

חג שמח!

ענת דותן

מרים פותבת: אנחנו כבר קרובים מאוד לפסח, ובמשפחה שלי עדיין לא הצלחנו למצוא פתרון לשאלה היכן ועם מי לחגוג את ליל הסדר. בעלי רוצה לחגוג עם אמו הנמצאת בבית אבות, ורוצה שכל המשפחה תתארח בבית האבות. הדבר לא מתאים לשאר בני המשפחה, שגרים רחוק משם. המחנות מזמינים אותנו אליהם, אבל בעלי אומר שאמו לא יכולה לעזוב את בית האבות. הוא לא מוכן להשאיר אותה לבד בליל הסדר. אחותי ובני משפחתה נסעו לחו"ל. הוא "קרוץ" בין המחויבות שלו לאמו האלמנה לבין הרצון שלו להסב לשולחן הסדר עם אשתו, ילדיו ונכדיו.

הילדים שלנו לוחצים שנהיה פולנו יחד. אחותי מזמינה את פולנו אליה. אני אמרתי שאני מזמינה את פולם אלי. בקיצור, מרוב הצעות ואפשרויות אנחנו לא יכולים להחליט. הדבר נובע מסיבות טכניות: המשפחה גדלה, ההורים הזדקנו, התינוקות קטנים... מה שלא נחליט – לא יהיה נוח וטוב לכולם.

וכך, במקום לשמוח לקראת החג הבא עלינו לטובה, אנחנו מתוחים ומתווכחים, והדבר לא מוסיף לאווירה הטובה.

מה דעתך? האם להסכים לכך שבעלי יחגוג עם אמו ושנחנו נחגוג בלעדיו, או להתעקש שפולנו נחגוג יחד?

ונמצא במקום הגיאוגרפי הנוח ביותר, וכל המשפחה מתגייסת לבישולים ולאירוח. או: בכל שנה חוגגים כמו שמתאים לשנה הזאת ולא עושים עניין משום דבר.

האידיאל והמציאות

נחזור למשפחה של מרים. לכל אחד מבני המשפחה הצרכים שלו, הבעיות שלו, המגבלות שלו.

אני מבינה שהאם המבוגרת לא יכולה לעזוב את בית האבות. אני מבינה גם את בני המשפחה שאינם מעוניינים לחגוג בבית האבות בסדר רב משתתפים, ומעדיפים סדר משפחתי. אני מבינה את הבעל, שאינו רוצה להשאיר את האם לבדה. מצד שני הוא לא רוצה להיפרד ממשפחתו בליל הסדר.

אני מבינה שמבחינה טכנית אי אפשר לחגוג השנה פולם יחד. אם אי אפשר, אז צריך להבין שהשנה אי אפשר, ואין צורך להתווכח.

ליל הסדר הוא האירוע המשפחתי הקשוב והמיוחד ביותר בלוח השנה היהודי ובחיי המשפחה היהודית.

כל משפחה מתכנסת לציין את החג הזה יחד. בצד המסורת המשותפת לכולם בכל הדורות, לכל משפחה יש הדרך שלה לחגוג את החג. כל משפחה מוצאת לעצמה בכל שנה את המסגרת והמקום לציין את החג.

החיים דינמיים, ולכן בכל שנה המשפחה משתנה: גדלה, קטנה, עוברת ממקום למקום. יש שנים שבהן הילדים קטנים וקשה לנסוע רחוק; יש שנים שבהן ההורים מבוגרים מאוד וקשה להם לארח ולהתארח; יש שנים שבהן אחר הבנים או אחת הבנות בצבא, בחו"ל. ויש גם שנים עצובות, שבהן אחד מבני המשפחה חולה, ואינו יכול להשתתף בסדר, או חלילה לא נמצא עמנו עוד.

יש משפחות שבהן הכול זורם בטבעיות, בהבנה, בלי מתחים. ויש משפחות שבהן כל נושא הוא סיבה למתח ולוויכוחים ולריבים ול"פרוגוז". וליל הסדר הוא סיבה והזדמנות "נהדרת" להוציא את כל המתחים והפעסים המשפחתיים.

בצד המתחים והפעסים יש גם גורמים אובייקטיביים: המשפחות גדלו, אי אפשר לחגוג פולם יחד, צריך לדעת למצוא פתרון שנוח לכולם.

הפתרון יכול להיות: קביעת סדר קבוע מראש. למשל: שנה אחת חוגגים אצל המשפחה של הבעל ושנה שנייה אצל ההורים של האישה. או: כל המשפחה מתארכת אצל מי שביתו הגדול ביותר